

Серыя «У дапамогу педагогу» заснавана ў 1995 годзе

Навукова-метадычны часопіс

Выдаецца з IV квартала 1995 года

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі

№ 640 ад 04.09.2009, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь

Выходзіць штомесяц з II паўгоддзя 2005 года

№ 1(231)•2021

студзень

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Рэдакцыйная калегія

Галоўны рэдактар

Алесь Іванавіч БЕЛЬСКІ, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Першы намеснік галоўнага рэдактара

В. І. ІЎЧАНКАЎ, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Намеснік галоўнага рэдактара

І. У. БУЛАЎКІНА, *галоўны спецыяліст
упраўлення агульнай сярэдняй адукацыі
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь*

А. У. БЕЛЬСКАЯ, *адказны сакратар*

Р. А. БАРАВІКОВА, *лаўрэат Дзяржаўнай
прэміі Рэспублікі Беларусь*

А. І. БЕЛАЯ, *доктар філалагічных навук,
кандыдат педагагічных навук, дацэнт*

Г. М. ВАЛОЧКА, *доктар педагагічных навук, прафесар*

Л. М. ГАМЕЗА, *доктар педагагічных навук, дацэнт*

М. В. ЖУКОВІЧ, *настаўнік-метадыст, намеснік
дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй школы № 1
імя В. Х. Галаўко г. Бяроза*

В. У. ЗЕЛЯНКО, *доктар педагагічных навук, дацэнт*

Я. В. ЕСІС, *настаўнік вышэйшай катэгорыі
сярэдняй школы № 16 г. Мазыра*

Т. У. ЛОГІНАВА, *начальнік аддзела
метадычнага забеспячэння гуманітарнай адукацыі
Нацыянальнага інстытута адукацыі*

А. А. ЛУКАШАНЕЦ, *доктар філалагічных навук,
прафесар, акадэмік НАН Беларусі*

А. М. МАКАРЭВІЧ, *доктар філалагічных навук, дацэнт*

Т. І. МАРОЗ, *кандыдат педагагічных навук, дацэнт*

М. І. НАВУМЧЫК, *настаўнік-метадыст,
намеснік дырэктара па вучэбна-метадычнай рабоце
Маларыцкай раённай гімназіі*

З. І. ПАДЛІПСКАЯ, *член праўлення
Саюза пісьменнікаў Беларусі*

А. К. ПЕКАЧ, *настаўнік-метадыст ліцэя № 2 г. Мінска*

В. У. ПРАСКАЛОВІЧ, *доктар педагагічных навук, дацэнт*

М. Р. ПРЫГОДЗІЧ, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Т. М. ПУЧЫНСКАЯ, *кандыдат педагагічных навук,
дацэнт*

С. Л. РУМЯНЦАВА, *настаўнік-метадыст
сярэдняй школы № 15 г. Наваполацка*

А. В. РУЦКАЯ, *заслужаная настаўніца Беларусі*

Н. С. СТАРЖЫНСКАЯ, *доктар педагагічных навук,
прафесар*

Г. І. ШМАЯНКОВА, *настаўніца вышэйшай катэгорыі,
намеснік дырэктара па вучэбнай рабоце сярэдняй
школы № 27 г. Магілёва*

І. Ф. ШТЭЙНЕР, *доктар філалагічных навук, прафесар*

Заснавальнік і выдавец —
РУП «Выдавецтва «Адукацыя і выхаванне»»
Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь

Вул. Будзённая, 21, 220070, г. Мінск
тэл.: (017) 297-93-20 (адк. сакратар)
тэл.: (017) 297-93-22 (аддз. маркетынгу)
факс: (017) 297-91-49.
E-mail: belmova@aiv.by (часопіс),
aiv@aiv.by (выдавецтва), <http://www.aiv.by>

БЕЛАРУСКАЯ МОВА І ЛІТАРАТУРА

Запрашаем на ўрок

- 3 *Жгарова В. М.* Прыметнікі з суфіксамі ацэнкі, іх правапіс і сфера ўжывання (VI клас)
 7 *Ханкевіч Н. В.* Пімен Панчанка. Верш «Сармацкае кадзіла» (урок у VI класе)
 12 *Цецярук Н. В.* Урок дадатковага чытання па аповесці Яўгена Хвалея «Прынцэса тусоўкі» (VIII клас)
 15 *Ерасценка Т. С.* Падагульняльны ўрок па творчасці Янкі Купалы (IX клас)
 20 *Вабішчэвіч С. У.* Міхась Зарэцкі. Аповяданне «Дзіўная» (план-канспект урока ў X класе)

Факультатыўныя заняткі

- 23 *Раманенка Т. М.* Правапіс службовых часцін мовы (факультатыў «Практыкум па арфаграфіі беларускай мовы», X клас)

Методыка і вопыт

- 36 *Новік В. В.* Дыктант з працягам як сродак развіцця пісьменнасці навучэнцаў
 38 *Якімовіч А. М.* Вывучаем беларускі правапіс: практыкум

Настаўніцкі семінар

Беларуская мова і літаратура: актуальныя пытанні навучання і выхавання: матэрыялы завочнага круглага стала

- 42 *Мінкевіч Т. А.* Арганізацыйна-педагагічныя ўмовы паспяховай падрыхтоўкі навучэнцаў да алімпіяды
 46 *Сачкоўская Л. І.* Рэгіянальныя культурныя традыцыі як сродак фарміравання нацыянальнай свядомасці навучэнцаў

Рыхтуемца да тэсціравання

- 49 *Квяткоўскі А. А.* Комплекснае заданне для паўтарэння і сістэматызацыі вывучанага па тэме «Назоўнік»
 52 *Васілевіч С. Л.* Вучэбна-трэніровачныя тэсты па беларускай мове: комплекснае заданне № 87

Пазакласная работа

- 57 *Бабіч Т. С.* «Як ты дорага мне, мая родная мова!»: конкурсна-пазнавальнае мерапрыемства да Дня роднай мовы для вучняў V—VIII класаў
 61 *Філанюк Л. С.* Гульня «Крыжыкі-нулікі» для вучняў V класа

Займальны матэрыял

- 63 Аркадзь Куляшоў: жыццё і творчасць: крыжаванка. *Склала Л. М. Балыева*
 64 Іван Шамякін: жыццё і творчасць: крыжаванка. *Склала А. У. Бельская*

На другой старонцы вокладкі — партрэт Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча (1808—1884). *Мастак А. Ю. Прынькова.*
На трэцяй старонцы вокладкі — фотаздымак помніка Андрэю Макаёнку ў Журавічах Рагачоўскага раёна. Скульптар Дзмітрый Папоў. Устаноўлены 19 лістапада 2000 года. *Фота прадстаўлена ДУА «Журавіцкая сярэдняя школа імя А. Я. Макаёнка» (кіраўнік музея Н. Л. Замарэва).*

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай версіі часопіса).

Рэдактары *А. У. Бельская, В. Д. Дзяруга.* Карэктар *А. У. Бельская.* Камп'ютарны набор *А. У. Бельскай, І. М. Кузьмянковай.* Макет і вёрстка *І. М. Кузьмянковай.*

Выхад у свет 29.01.2021. Фармат 60×84¹/₈. Папера афсетная. Друк афсетны. Ум. друк. арк. 6,02. Ул.-выд. арк. 6,02. Тыраж 1223 экз. Заказ 5. Цана свабодная.

Адрас рэдакцыі часопіса «Беларуская мова і літаратура»: Вул. Будзённага, 21, 220070, г. Мінск, тэл.: 297-93-20.

Надрукавана ў таварыстве з абмежаванай адказнасцю «СУГАРТ».

ЛП № 02330/427 ад 17.12.2012. Вул. Кнорына, д. 50, корп. 8, каб. 305, 220103, г. Мінск